

Aanbestedende dienst:	Gemeente Zaanstad
Aanbesteding:	Advocaatdiensten (huisadvocaat)
Betreft:	Vragen Europese aanbesteding Advocaatdiensten (huisadvocaat) ten behoeve van Gemeente Zaanstad
Datum:	donderdag 10 juli 2025

Nummer	Document	Paragraaf / Pagina	Vraag	Antwoord
1	Programma van Eisen	par. 2.3 eis 5	In eis 5 is bepaald: "Opdrachtnemer committeert zich aan het bijstaan van de Gemeente Zaanstad. Opdrachtnemer draagt er derhalve zorg voor dat de advocaten van dit kantoor geen zaken van andere cliënten behandelen en/of aannemer die een belangentegenstelling met de Gemeente Zaanstad inhouden of die op een dergelijke tegenstelling kunnen uitlopen." Met deze eis gaat de Gemeente Zaanstad verder dan het gebruikelijk toepasselijke kader dat de dat de Gedragsregels voor advocaten reeds met zich brengen. Dat is strijdig met het op deze aanbesteding van toepassing zijnde proportionaliteitsbeginsel en zou kunnen betekenen dat wij van inschrijving moeten afzien. Wij wijzen dan ook op het bepaalde in Regel 15 van de Gedragsregels voor advocaten, wat een afgewogen en (tucht)rechtelijk beproefd kader biedt. Ook door andere overheidsopdrachtgevers wordt in het kader van exclusiviteitsbepalingen de referentie aan de Gedragsregels van de Orde van Advocaten geaccepteerd. Wij stellen dan ook voor dat u de eis aanpast door inschrijvers te laten verklaren: "Opdrachtnemer zal bij de uitvoering van één of meer opdrachten onder de raamovereenkomst te allen tijde handelen conform de Gedragsregels van de Nederlandse Orde van Advocaten, in het bijzonder het bepaalde in Regel 15 en in voorkomend geval vooraf om schriftelijke toestemming vragen om eventueel in uitzonderlijke gevallen tegen Zaanstad op te mogen treden, welke toestemming niet op onredelijke gronden onthouden zal worden." Bent u hiertoe bereid?	De gemeente gaat niet mee in uw voorstel en handhaaft eis 5 ongewijzigd. De gemeente beoogt met de opdrachtverlening een opdrachtnemer te contracteren die gedurende de looptijd van het contract op ieder moment en onvoorwaardelijk in staat en bereid is de belangen van de gemeente te behartigen. De gemeente is van mening dat het hier een gerechtvaardigd belang bij de onderhavige eis betreft, die daarmee proportioneel is. Over mogelijke reeds lopende procedures tegen gemeente Zaanstad waar inschrijver bij betrokken is, anders dan als belangenbehartiger, adviseur of vertegenwoordiger van Zaanstad, zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt.
2	Offerteleidraad	Par. G-1 Opleidingen	Met gunningscriterium G-1 wenst u van inschrijvers te vernemen of het kantoor opleidingsfaciliteiten heeft, waaraan medewerkers van de gemeente Zaanstad kunnen deelnemen. Indien dat het geval is, dienen inschrijvers aan te geven welke faciliteiten dat zijn (in max 2 A4). De beoordeling van dit criterium is echter vrij binair en daardoor zeer beperkt onderscheidend. Immers wanneer een inschrijver over opleidingsfaciliteiten beschikt en deze kosteloos te gebruiken zijn door de gemeente, dan levert dit al de maximale score van 10 punten op, ongeacht de kwaliteit van de opleiding(sfaciliteiten). Op kwalitatieve inhoud en aard van de opleidingen wordt nu geen enkel onderscheid gemaakt. Bijvoorbeeld de zwaarte van de opleidingen (zoals het aantal rechtsgebieden waarop opleidingen worden aangeboden of de relevantie ervan voor de gemeente Zaanstad), het aantal aangeboden opleidingen, de duur etc. Ben u bereid het gunningscriterium aan te passen zodat ook de inhoud en aard van de aangeboden opleidingen meeweegt, waardoor sprake is van een meer onderscheidend gunningscriterium?	Het gunningscriterium blijft gehandhaafd. Van belang is dat het gaat om een kosteloos aanbod, passend bij de rechtsgebieden genoemd in paragraaf 2.1. De opleidingen moeten bijdragen aan juridische deskundigheid en kwaliteit van de medewerkers van de gemeente Zaanstad. De kern van deze aanbesteding betreft de juridische dienstverlening. De kostenloze opleidingsfaciliteiten zijn hier een aanvulling op. De nadruk bij de gunningscriteria ligt daarom bij G2 en G4. Deze gunningscriteria wegen het zwaarst in de beoordelingsystematiek.

3	Offerteleidraad	Par. 4.2.2 technische bekwaamheid	In par. 4.2.2 stelt u – onder meer – de eis aan de referenties dat “de referentie heeft een minimale omvang van 25% van de geraamde opdrachtwaarde.” Hierover hebben wij de volgende vragen: 1) In hoofdstuk 2 van de Offerteleidraad is geen geraamde opdrachtwaarde gegeven. In par. 2.5 “Omvang van de opdracht” is de inschatting van het opdrachtgrootte in het aantal uren gegeven, maar niet in bedragen. In par. 2.7 “Raamovereenkomst” is enkel de maximale waarde van de raamovereenkomst van € 5.400.000,- excl. BTW gegeven. Het lijkt ons dat niet bedoeld is dat alle in te dienen referenties een minimale omvang van dat bedrag dienen te hebben. Dat zou geleid op de gevraagde kerncompetenties leiden tot een disproportionele omvang. Kunt u nader toelichten hoe deze voorwaarde is bedoeld? 2) Daar komt bij dat in Kerncompetentie 2 gevraagd wordt om bepaalde ervaring met een gezamenlijke waarde van minimaal € 100.000,--. Hoe dienen wij dit te lezen in combinatie met de eis van een minimale omvang van 25% van de geraamde opdrachtwaarde?	1) Wij hebben ervoor gekozen om een realistische inschatting te geven van het aantal uren waarvoor wij uw inzet vragen, in plaats van de geraamde opdrachtwaarde. Voor het vaststellen van de maximale waarde van de raamovereenkomst is uitgegaan van een bedrag van €5.400.000. De geraamde opdrachtwaarde maken wij niet bekend, aangezien deze sterk samenhangt met het uurtarief. 2) Voor wat betreft de eisen aan de referenties wordt het volgende gewijzigd: - de zin “De referentie heeft een minimale omvang van 25% van de geraamde opdrachtwaarde” komt te vervallen; - de eis van van de minimale waarde van € 100.000 in kerncompetentie 2 komt te vervallen. De minimale omvang van de geraamde opdrachtwaarde is met een fictief uurtarief omgezet in aantal uren, in plaats van een percentage van de opdrachtwaarde in euro's. Voor alle 3 de genoemde kerncompetenties dient de referentie een minimale omvang van 500 uren per jaar te bevatten.
4	Offerteleidraad	Par. 3.2 Planning	Uit de door u verstrekte planning volgt de deadline voor het indienen van offertes op vrijdag 29 augustus 2025 12:00 uur. Voor de inschrijving werken wij met een dedicated team om een kwalitatief zo goed mogelijke inschrijving te kunnen doen. De zomervakantieperiode komt daarbij de continuïteit van de werkzaamheden aan de inschrijving niet ten goede, aangezien de meeste mensen op verschillende momenten (langere tijd) afwezig zullen zijn. Dit is voor de regio midden Nederland ook de laatste dag van de zomervakantie. Daar komt bij de op dit moment ook een andere omvangrijke aanbesteding voor advocaatdiensten van een overheid loopt met exact hetzelfde tijdschema. Uiteraard begrijpen wij dat u daar geen rekening mee hoeft te houden, maar wij verzoeken u dat toch enigszins te doen. Een uitstel van de planning met 2 weken zou al helpen, althans een zodanig uitstel dat er na de zomervakantie minst genomen nog voldoende tijd beschikbaar is voor de afstemming en indiening van de inschrijving. Een ander ook indachtig het feit dat de ingangsdatum van de nieuwe overeenkomst pas 1 januari 2026 zal zijn, waardoor met voorgesteld uitstel niet direct op een kritiek pad lijkt te liggen. Graag vernemen wij of u hiermee kunt instemmen.	We stemmen in met het aanpassen van de planning. De sluitingsdatum wordt verschoven naar 16 september 2025. Het tijdstip blijft op 12 uur staan. De rest van de planning wordt hierop aangepast en in TenderNed gewijzigd.
5	Bijlage 4 Verklaring referenties		Bij referentie 1 en 2 staat onder 6: “De referenties dienen een looptijd van minimaal ... maanden te hebben gehad.” Bij referentie 3 staat onder 6: “De referenties dienen een looptijd van minimaal twaalf maanden te hebben gehad.” Is opdrachtgever het ermee eens dat bij alle drie de referenties onder 6 een looptijd van minimaal 6 maanden dient te staan, geleid op de laatste bulletpoint in de tweede alinea van paragraaf 4.2.2 van de Offerteleidraad?	Dat klopt. Bij alle 3 de referenties dient een looptijd van 6 maanden te staan. Dit is aangepast in het gewijzigde referentieformulier.
6	Offerteleidraad	paragraaf 4.2.2 Technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid	In de tweede alinea, 4e bulletpoint staat als eis vermeld: “De referentie heeft een minimale omvang van 25% van de geraamde opdrachtwaarde.” Nu in de eerste bulletpoint staat vermeld dat met de referentie wordt aangetoond voldoende ervaring te hebben met de kerncompetentie, stellen wij voor om in dit kader een minimale omvang in aantal uren als eis op te leggen, nu dat een objectiever beeld geeft dan de omvang van de opdracht in euro's. Is opdrachtgever het hiermee eens?	Zie ook het antwoord op vraag 3.
7	Bijlage 4 versus pagina 7 van de leidraad		In Bijlage 4 ‘Verklaring referenties’ staat het volgende: “Het adviseren en procederen in een multidisciplinair dossier van een overheidsopdrachtgever waarin minimaal 3 van de eerder genoemde hoofdrechtsgebieden (te weten: bestuursrecht, privaatrecht, Europees- en internationaal recht, arbeidsrecht, intellectueel eigendom en privacy) aan de orde zijn.” De genoemde rechtsgebieden komen echter niet overeen met de opsomming op pagina 7 van de offerteleidraad. Is het correct dat wij uit mogen gaan van de lijst van hoofdrechtsgebieden zoals opgenomen op pagina 7 van de leidraad?	Dat is correct. De tekst is aangepast in het gewijzigde referentieformulier.
8	Offerteleidraad	Maximale waarde en geraamde waarde van de opdracht	Wij gaan ervan uit dat de maximale waarde van de raamovereenkomst (€5.400.000) verdeeld is over 4 jaar (2 jaar + 2x 1 jaar verlenging), wat neerkomt op €1.350.000 per jaar (zie paragraaf 2.7 van de offerteleidraad). De maximale waarde van de opdracht is echter iets anders dan de geraamde waarde van de opdracht. Wat is de geraamde waarde van de opdracht, uitgaande van een maximale looptijd van vier jaar en een evenwichtige verdeling van de waarde over die jaren?	Zie het antwoord op vraag 3.

9	Offerteleidraad	Geraamde waarde van de opdracht en kerncompetenties	In paragraaf 4.2.2 wordt bij het vierde bulletpoint gesteld dat elke referentie minimaal 25% van de geraamde opdrachtwaarde moet beslaan. Een dergelijke omvang is disproportioneel en wij vermoeden dat u heeft bedoeld aan te geven dat de omvang van een referentie minimaal 25% van de geraamde opdrachtwaarde per jaar dient te hebben. Bedoelt u daarmee 25% van de geraamde opdrachtwaarde op basis van de maximale looptijd van vier jaar of 25% van de geraamde opdrachtwaarde per jaar?	Zie het antwoord op vraag 3.
10	Kerncompetenties		Onder 'Kerncompetentie 2: Ervaring met overheidsopdrachtgevers' wordt gesproken over een minimale opdrachtomvang van €100.000. Dat wijkt af van de vereiste minimale omvang van 25% van de geraamde opdrachtwaarde (zie vorige vragen). Kunt u toelichten van welk bedrag wij moeten uitgaan voor de vereiste referentiewaarde voor de verschillende kerncompetenties?	Zie het antwoord op vraag 3.
11	Ondertekening bij rechtsgeldige vertegenwoordiging		In ons geval dienen twee aandeelhouders gezamenlijk te ondertekenen om de inschrijving rechtsgeldig te maken. In paragraaf 3.5 'Formele eis' lijkt het dat wij geen enkele wijzigingen in de documenten mogen doorvoeren. Mogen wij, ondanks deze beperking, in de documenten waarvoor dat nodig is een wijziging doorvoeren zodat ook een tweede handtekening met naam en achternaam kan worden toegevoegd?	Het is toegestaan om waar nodig tweede naam en handtekening toe te voegen.
12	Tariefstructuur		Klopt het dat slechts één all-in tarief mag worden aangeboden, bestaande uit een soort van gemiddeld uurtarief voor alle betrokken advocaten?	Ja, dat klopt. Dit betreft een tarief voor de dienstverlening Advocaatdiensten exclusief BTW. Het geoffeerde tarief dient alle kosten van de opdrachtnemer te omvatten, met uitzondering van verschotten, en is het tarief dat de opdrachtnemer na gunning vergoed krijgt.
13	Offerteleidraad	Planning	In de planning is opgenomen dat de sluitingsdatum voor het indienen van inschrijvingen vrijdag 29 augustus is. Op dat moment is het in een groot deel van het land nog schoolvakantie. Ook enkele leden van het team dat bij het doen van deze inschrijving betrokken is, zijn op en/of rondom die datum niet aanwezig. In dat verband verzoeken wij u de planning met ten minste twee weken op te schuiven zodat de sluitingsdatum voor het indienen van inschrijvingen niet eerder is dan op vrijdag 12 september aanstaande. In onze ogen is er dan nog voldoende tijd om de inschrijvingen te beoordelen, de presentaties te organiseren et cetera, zeker gelet op het feit dat de beoogde ingangsdatum van de nieuwe overeenkomst 1 januari 2026 is. Kunt u daarmee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Zie het antwoord op vraag 4. De planning wordt aangepast.
14	Offerteleidraad	Gunningscriterium G-1 Opleidingen	Zien wij het goed, dan kunnen kantoren zich in de huidige opzet van dit gunningscriterium niet van elkaar onderscheiden. Zoals het gunningscriterium nu is beschreven, is de in paragraaf 5.1.3 beschreven beoordelingssystematiek hierop niet van toepassing. Het ligt in de lijn der verwachting dat alle inschrijvers op dit gunningscriterium de maximale score van 10 punten zullen behalen, nu het vrij eenvoudig en in de praktijk ook zeer gebruikelijk is om kosteloos enkele opleidingsfaciliteiten aan te bieden, zeker als daar ook geen verdere (kwantitatieve en/of kwalitatieve) eisen zijn gekoppeld. Kantoren onderscheiden zich in de praktijk echter op veel verschillende onderdelen en het opleidingsprogramma is er daar zeker één van. Zo maakt het bijvoorbeeld een groot verschil of medewerkers van de gemeente Zaanstad enkel kunnen aansluiten bij algemene opleidingsbijeenkomsten van het kantoor of dat het kantoor bereid is één of meerdere in-house cursussen te verzorgen. Wat ons betreft zou de beoordelingssystematiek zoals die is beschreven in paragraaf 5.1.3 ook moeten gelden voor gunningscriterium G-1. Bent u daartoe bereid? Zo nee, waarom niet?	We handhaven de huidige beoordelingssystematiek. Zie ter aanvulling ook het antwoord op vraag 2.
15	Offerteleidraad	Gunningscriterium G-2 Schriftelijke beschrijving en casus en advies	Het is voor ons niet duidelijk of de twee casussen die van toepassing zouden kunnen zijn voor de gemeente Zaanstad, daadwerkelijk behandelde kwesties dienen te zijn of dat het ook min of meer fictieve casussen mogen zijn waarbij onder andere geput kan worden uit een combinatie van verschillende ervaringen / kwesties uit de praktijk (aangevuld met fictieve aspecten). Het beschrijven van enkel daadwerkelijk behandelde kwesties zal met het oog op onze geheimhoudingsplicht vrijwel onmogelijk zijn, nu het ons niet vrijstaat daarover naar buiten te treden en het niet altijd mogelijk zal zijn een kwestie om te vormen naar een niet herleidbare casus. Het zou daarom onze voorkeur hebben om voor de casussen te mogen putten uit een combinatie van verschillende kwesties uit de praktijk (aangevuld met fictieve aspecten). Kunt u daarmee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Ja, daar stemmen wij mee in. De casussen mogen ook fictief zijn.

16	Algemene voorwaarden	Artikel 14.1 van de	In artikel 14.1 van de algemene voorwaarden staat opgenomen dat de opdrachtnemer de gemeente Zaanstad vrijwaart voor alle aanspraken van derden die verband houden met de uitvoering van de overeenkomst, ook wanneer deze voortkomen uit beroepsfouten aan de zijde van de opdrachtnemer. Wij verzoeken u deze bepaling te schrappen of in ieder geval expliciet te onderwerpen aan de beperking van onze contractuele aansprakelijkheid zoals opgenomen in onze inschrijving en gebruikelijk in de advocatuur. De bepaling zoals opgenomen is voor ons als juridische dienstverlener namelijk: • ☐ het proportioneel in het licht van de aard van de opdracht en het risicoprofiel; • ☐ het verzekerbare onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering van advocatenkantoren, waardoor het risico volledig buiten dekking zou vallen; • ☐ het in lijn met de algemeen aanvaarde marktpraktijk binnen de advocatuur, waarin aansprakelijkheid (inclusief eventuele vrijwaringsverplichtingen) steeds is gemaximeerd tot het bedrag van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering; • ☐ en leidt tot een ongelimiteerde risico-overdracht bij eventuele claims van derden, zonder dat de opdrachtnemer hier redelijke controle over heeft. Wij zijn uiteraard bereid met u in overleg te treden over een passende aansprakelijkheidsregeling, mits deze in verhouding staat tot de opdracht en gangbare verzekerbare voorwaarden respecteert. Kunt u aangeven of u bereid bent artikel 14.1 aan te passen of in overleg te treden over een proportioneel en verzekerbare alternatief?	De vrijwaring uit artikel 14.1 zal worden beperkt tot maximaal € 2.500.000 (zegge: tweeëneenhalf miljoen euro) per gebeurtenis en maximaal € 5.000.000 (zegge: vijf miljoen euro) per jaar. Verdere beperking is geborgd vanuit de redelijkheid en billijkheid dit volgt uit het Burgerlijk Wetboek. De beperking geldt uitdrukkelijk niet voor de vrijwaringen uit artikel 14.2.
17	Offerteleidraad	Par. 4.2.2	In de tweede alinea van par. 4.2.2 van de Offerteleidraad (hierna: OL) worden enkele algemene eisen/voorwaarden gesteld aan de in te dienen referenties in verband met de drie Kerncompetentie-eisen. De op één na laatste algemene eis/voorwaarde houdt in dat 'de referentie een minimale omvang moet hebben van 25% van de geraamde opdrachtwaarde': - Welke 'geraamde opdrachtwaarde' wordt hier precies bedoeld? Doelt u daarmee op de geraamde waarde exclusief btw ad € 5.400.000,- zoals bedoeld in par. 2.1.3 van de aankondiging resp. par. 2.7 OL? - Zo nee, op welke 'geraamde opdrachtwaarde' wordt dan wél bedoeld? - Zo ja, houdt de hiervóór bedoelde algemene eis/voorwaarde dan dus in, dat iedere referentie een minimale omvang van 25% van € 5.400.000,- = € 1.350.000,- moet hebben? - Zo ja, kunt u dan toelichten dat en waarom dit volgens u een proportionele eis/voorwaarde is en hoe deze algemene eis/voorwaarde c.q. dat minimale bedrag ad € 1.350.000,- zich dan verhoudt tot de drie Kerncompetentie-eisen zoals opgenomen in par. 4.2.2 OL? In verband met dit laatste vragen wij ons concreet het volgende af: o In het kader van Kerncompetentie-eis 1 wordt naar een multidisciplinair dossier gevraagd van een overheidsopdrachtgever, waarin minimaal 3 van de eerdergenoemde rechtsgebieden aan de orde zijn. Klopt onze aanname dat daarmee wordt bedoeld op de rechtsgebieden die in par. 2.1 OL worden genoemd? En: betekent voornoemde algemene eis/voorwaarde dat het multidisciplinaire dossier waarnaar u hier vraagt een minimale waarde van € 1.350.000,- moet hebben? Zo ja, graag uw toelichting waarom dit een proportionele eis is en zo nee, hoe moet die algemene eis/voorwaarde dan wél worden toegepast/geïnterpreteerd in het kader van Kerncompetentie-eis 1? o In het kader van Kerncompetentie-eis 2 wordt ervaring geëist met het uitvoeren van minimaal 3 opdrachten van 1 gemeente en/of 1 provincie of de Staat met een gezamenlijke waarde van minimaal € 100.000,-. Betekent dit, dat de hiervóór genoemde algemene eis/voorwaarde niet geldt in het kader van deze Kerncompetentie-eis? Zo nee, wat geldt dan wél? o Hoe verhoudt de hiervóór genoemde algemene eis/voorwaarde zich precies tot het gestelde in Kerncompetentie-eis 3? Wij verwijzen naar hetgeen wij hiervóór hebben opgemerkt en gevraagd in verband met Kerncompetentie-eis 1.	Zie het antwoord op vraag 3 en 7.
18	Offerteleidraad	Par. 4.2.2 (geschiktheidseisen)	In paragraaf 4.2.2 van de Offerteleidraad zijn de geschiktheidseisen met betrekking tot de technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid opgenomen. Daarbij vraagt u om ten aanzien van drie kerncompetenties referenties aan te leveren die voldoen aan bepaalde eisen. Eén van deze eisen houdt in dat de referentie een minimale omvang moet hebben van 25% van de geraamde opdrachtwaarde. De geraamde waarde van de raamovereenkomst bedraagt: € 5.400.000,-. Dat betekent dat de referentie een minimale omvang van € 1.350.000,- moet hebben, wat neerkomt op zo'n 4.000 tot 6.000 uur. Het komt zelden voor dat met adviseren en procederen in een multidisciplinair dossier van een overheidsopdrachtgever (kerncompetentie 1) of over een innovatief project (kerncompetentie 3) zoveel tijd gemoeid is. Dat geldt zelfs wanneer minimaal drie opdrachten voor één gemeente, provincie of de Staat (kerncompetentie 2) bij elkaar mogen worden opgeteld. Bovendien lijkt genoemde eis van van 25% van de geraamde opdrachtwaarde tegenstrijdig met de eis van een gezamenlijke waarde van minimaal € 100.000,-, zoals opgenomen bij kerncompetentie 2. Bent u bereid om deze eis te schrappen of deze zodanig naar beneden bij te stellen dat deze wel reëel en proportioneel is?	Zie het antwoord op vraag 3 en 7.